

ISVAT, una associació social i ambiental de la Vall Alta de la Tordera

JOSEP M. PANAREDA CLOPÉS -
IGNASI FAURA VENTOSA - JOAQUIM SABÉ POU

ISVAT, a social and environmental association of the Vall Alta de la Tordera

Iniciatives Socials Vall Alta Tordera (ISVAT) és una associació que té per finalitat aconseguir la millora, el benestar, la solidaritat i la sostenibilitat de la comunitat humana i el territori de la Vall Alta de la Tordera en especial, del Baix Montseny i de Catalunya, i la humanitat en general. És promoguda per veïns de Santa Maria de Palautordera, de Sant Esteve de Palautordera i de Montseny, preocupats per la millora humana, social i ambiental de la Vall Alta de la Tordera amb la convicció de que els ciutadans hem de contribuir i participar activament en el benestar, l'equitat i el futur de la comunitat i coresponsabilitzar-nos en la millora dels nostres pobles, del territori, de la comunitat humana i del medi ambient. Totes les activitats es porten a terme sense ànim de lucre. A l'associació hi participen unes cent cinquanta persones (socis) i una trentena de col·laboradors. Les activitats es duen a terme mitjançant projectes, que es detallen a continuació.

Paraules claus: Vall Alta de la Tordera, associació, Palautordera, cultura popular, moviment veïnal.

The Vall Alta Tordera Social Initiatives (ISVAT) is an association that aims at achieving the improvement, the welfare, the solidarity and the sustainability of the human community and of the territory of the Vall Alta de la Tordera in particular, of the Baix Montseny and Catalonia, and of humanity in general. It is promoted by residents of Santa Maria de Palautordera, Sant Esteve de Palautordera and the Montseny, concerned about the human, social and environmental improvement of the Vall Alta de la Tordera and under the conviction that the citizens must contribute to and actively participate in the welfare, the equity and the future of the community and share responsibility for the improvement of our towns, of the territory, of the human community and of the environment. All activities are carried out on a non-profit basis. Around one hundred and fifty people (partners) and around thirty collaborators participate in the activities of the association, which are carried out through projects, details of which follow hereunder.

Keywords: Vall Alta de la Tordera, association, Palautordera, popular culture, neighborhood movement.

LA VALL ALTA DE LA TORDERA

La Vall Alta de la Tordera (VAT) comprèn el territori de la conca de la Tordera des del naixement fins a l'aiguabarreig amb la riera de Vallgorguina just al costat del Pont Trencat. Inclou la totalitat dels municipis de Santa Maria de Palautordera, Sant Esteve de Palautordera i Montseny, i una part significativa dels municipis de Sant Pere de Vilamajor, Fogars de Montclús i el Brull, que es localitzen en el sector estricte del Montseny. En l'extrem sud de l'àrea considerada de la VAT hi ha petits sectors que pertanyen als municipis de Llinars del Vallès, Sant Celoni, Vallgorguina i Vilalba Sasserra.

ACCIÓ CULTURAL

És un espai de reflexió i d'anàlisi dels temes d'actualitat. Es porta a terme a partir de xerrades ofertes per especialistes. Posteriorment les conferències són penjades al web d'ISVAT, el que permet una divulgació més àmplia. Alhora s'organitzen cursos, col·loquis i seminaris sobre temàtiques específiques amb l'objectiu de millorar la cultura popular. També es realitzen visites col·lectives a indrets d'interès cultural. Jugu a paper destacat el programa «Una veu a la Vall» que emet Ràdio Vitamènia de Santa Maria de Palautordera sobre temes d'interès local així com culturals de més ampli abast. Les emissions es poden recuperar a <<https://radiovitamenia.wordpress.com/>>.

Visita cultural al recinte de la basílica de Santa Maria de Mataró organitzada per l'ISVAT, el dia 6 de maig del 2023. (Foto Joaquim Monferrer).

Conferència a càrrec de Joan Martínez Alier, catedràtic emèrit de la UAB, sobre «Ecologia política: els moviments mundials de justícia ambiental» al Casal Teatre Pare Casals de Sant Esteve de Palautordera, el dia 21 de setembre del 2023. (Foto Joaquim Monferrer).

GRUP D'AJUDA MÚTUA (GAM)

És una activitat centrada en l'acompanyament a la gent gran que està sola, però progressivament s'ampliaren les tasques del grup, com les de donar suport a persones joves que necessiten un reforç per a la seva integració. Per un cantó hi ha el projecte voluntariat a nouvinguts, que es concreta en el suport a joves en risc d'exclusió, especialment immigrants sense domini del català i que queden exclosos de l'escola d'adults, a les dones d'origen immigrant que tot i fer temps que viuen al municipi no tenen xarxa i els manca comprensió i domini del català, i també a altres persones nouvingudes amb risc d'exclusió social i poca xarxa de suport. També s'ofereix reforç en tramitacions d'escletxa social, en ajudar a realitzar tramitacions telemàtiques a persones vulnerables que no tenen ni els dispositius ni els coneixements per tramitar ingressos mínims vitals, Rendes Garantides de ciutadania, papers justificatius del SEPE, etc. En l'actualitat s'està estudiant amb l'institut de Santa Maria de Palautordera de desenvolupar un programa d'ajut als estudiants amb dificultats.

RESIDÈNCIA PER A LA GENT GRAN

És una activitat que es va plantejar a partir dels resultats d'una enquesta general a la gent gran realitzada per ISVAT a finals del 2017. S'evidenciava la necessitat de tenir una Residència i Centre de dia per a la gent gran. Davant de l'envergedura econòmica del projecte s'amplià el grup promotor.

Amb ISVAT hi havia els ajuntaments de Santa Maria i Sant Esteve de Palautordera, el de Sant Celoni, la Fundació de l'Hospital de Sant Celoni i el Cercle Econòmic i Social del Baix Montseny. Davant la importància de la inversió s'ha renunciat a promoure'l directament.

Vistes les dificultats el projecte s'ha centrat amb negociar amb l'ajuntament de Santa Maria de Palautordera la convocatòria de la cessió d'un solar al centre del poble per tal que alguna entitat sense ànim de lucre pugui promoure pel seu compte el projecte de residència, garantint un percentatge de llits concertat amb la Generalitat per l'accés de la gent modesta de la vall. El projecte va endavant, a finals de 2023 l'ajuntament ha procedit a la qualificació del solar per la implantació de la residència i està preparant el concurs per la cessió del solar a entitats sense ànim de lucre. Ja coneixem l'interès d'alguna fundació per invertir en el projecte.

FORMACIÓ PROFESSIONAL I OCUPACIONAL

El projecte de promoure la Formació Professional i Ocupacional sorgí al constatar la desorientació i el fracàs de molts joves que cursaven la ESO, i a la inexistència i escassa valoració de la formació professional i ocupacional. ISVAT endegà converses amb els ajuntaments, la comunitat educativa, el teixit empresarial, la Pimec i amb la cooperativa Ginebró experta en el tema. Es plantejà la realització d'una enquesta a les empreses i establiments per conèixer les seves necessitats (es realitzaren 117 enquestes) i alhora una enquesta directament als joves de segon o tercer d'ESO.

Amb coordinació amb l'ajuntament i l'institut de Santa Maria de Palautordera s'està estudiant la presentació d'un projecte per iniciar algun cicle de formació professional. Així mateix s'ha promogut un acord amb la Cooperativa Ginebró i l'ajuntament de Santa Maria de Palautordera per iniciar uns cursos de formació ocupacional per joves en atur; el 2023 es va realitzar un primer sobre pelleteria i pel 2024 s'està preparant un curs sobre logística.

JORNADES «SOCIETAT I ECONOMIA AL BAIX MONTSENY»

En aquest context ISVAT juntament amb el Cercle econòmic i social Baix Montseny planteja celebrar cada any unes jornades sobre aspectes socials i econòmics del territori orientades a la dinamització i cohesió del Baix Montseny. El 16 de març de 2023 se celebrà a l'Ateneu de Sant Celoni la *I Jornada Iniciatives econòmiques i empresarials al Baix Montseny* amb el lema «Societat i Economia al Baix Montseny». Es presentà un informe sobre «l'Estructura empresarial del Baix Montseny»; es realitzaren tres taules rodones sobre expectatives de la indústria i s'ha editat un quadern sobre les jornades.

Parlament d'agraïment de l'Eulàlia Pou pel reconeixement a la seva incansable activitat a la Vall Alta de la Tordera impulsant el ball, la música i darrerament la constitució de l'escola de música de Sant Esteve de Palautordera, durant la Festa ISVAT celebrada als jardins de la Casa de les Monges de Sant Esteve de Palautordera, el 6 de maig del 2023. (Foto Joaquim Monferrer).

Concert del grup infantil interpretant cançons populars durant la Festa ISVAT als jardins de la Casa de les Monges de Sant Esteve de Palautordera, el 6 de maig del 2023. (Foto Joaquim Monferrer).

Pel 2024 es previst celebrar *la II Jornada*, que tractarà sobre «Salut i atenció a les persones al Baix Montseny» amb la incorporació de l'Hospital de Sant Celoni i de Llinars, de la Cooperativa Ginebró i de l'ajuntament.

COMUNICACIÓ

Els mitjans de comunicació d'ISVAT són la pàgina web (www.isvat.cat), a l'adreça info@isvat.cat, Instagram i Twitter. Es pot posar-se en contacte amb ISVAT per telèfon i whatsapp el número 616 785 289. Editem cada any un quadernet de memòria, comptes i projectes en curs que dona informació sobre totes les activitats projectades per l'any.

EL WEB VALL ALTA DE LA TORDERA

L'objectiu d'aquest web <<https://vallaltadelatordera.cat/>> és oferir un conjunt ampli d'informació sobre la VAT, un territori ric i divers en paisatges i en formes de vida. Les tasques (redacció de textos, elaboració de dibuixos, mapes i gràfics, obtenció de fotografies, revisió d'estil, edició, etc.) són realitzades per una trentena de persones compromeses de manera totalment voluntària i desinteressada.

El web està associada al web d'ISVAT i a les dels ajuntaments de Santa Maria de Palautordera, Sant Esteve de Palautordera i Montseny. El web permet l'entrada progressiva de continguts específics de la VAT tant dels aspectes del medi natural com humà. Presenta la informació de manera rigorosa i fàcilment comprensible per a tothom que hi estigui interessat; els elements gràfics (dibuixos, mapes, esquemes, diagrames) tenen una importància notable i permeten lectures diferents per part dels consultors.

El web s'inicià a principis del 2021 i actualment conté 85 articles editats. Sens dubte són encara pocs, però anirà creixent de mica en mica fins a esdevenir un compendi de les diverses realitats naturals i humans d'aquest gran racó del Montseny. Els textos són originals i van sempre signats. Les entrades ja editades es poden actualitzar o completar periòdicament, si escau.

Els continguts inclouen tots els aspectes de l'entorn natural i de la història i realitat humana actual de la VAT. El web està centrat en la VAT, però sempre que es cregui convenient fa referència al conjunt del Montseny, de la Tordera, del Vallès o d'altres indrets, ja que sovint cal situar una realitat en el temps i en un espai més enllà de cara a una millor explicació per part dels autors i la comprensió per part dels lectors. Això és especialment important en relació amb el Montseny, a causa de què la VAT se situa al bell mig d'aquest massís; la part meridional de la VAT es troba de ple a la plana del Vallès i la septentrional a la plana de Vic.

Les entrades són específiques i concretes, com un indret (les Agudes, Cingles de Bovilà, Riera Xica, la Calma), un fenomen natural (esllavissada, torderada, marinada), una roca, mineral o mina (pissarra, mines del Remei), tipus de bosc (fageda, alzinar, pineda), tipus de fauna (senglar, tritó del Montseny), esdeveniments i restes històrics (castell de Miravalls, castell de Montclús, molins), ermites (Sant Elies, Sant Martí, Santa Susanna, el Remei), pobles, llogarrets i veïnats (la Castanya, Montseny d'Amunt), oficis i activitats diverses (agrícoles, ramaderes, forestals, industrials, comercials i socials), festes i costums (ball de gitanes) o qualsevol altre realitat relacionada amb la VAT, com persones significatives en les ciències i arts o que han estat rellevants pel territori.

Vall Alta de la Tordera
Al Cor del Montseny

Ja tenim 85 articles publicats. [Descobreix el projecte](#)

Portada del web de la Vall Alta de la Tordera.

Els articles tenen una orientació documental, pel que queden exclosos els relats, les històries novel·lades i altres escrits literaris. El web tampoc inclou informació sobre actes de qualsevol mena ni de fets actuals; per aquesta funció ja existeixen altres canals de comunicació.

Un web de caràcter territorial com la que es presenta té molts destinataris potencials. Tanmateix, hi ha quatre col·lectius als quals pot interessar de manera especial, sobretot els dos primers:

- a. Els habitants de la VAT, ja que es tracta del territori on viuen.
- b. Els alumnes dels diferents graus d'ensenyament, on cal que les referències territorials de la VAT i del Montseny siguin freqüents. En aquest web tant els professors com els alumnes hi han de trobar moltes respostes a les seves necessitats docents i d'aprenentatge. Per això es dona importància a les informacions cartogràfiques. Tot plegat té un caràcter documental i didàctic.

- c. Els qui visitin algun indret de la VAT, i en general els qui vulguin descobrir el Montseny i s'acostin a Santa Maria de Palautordera, Sant Esteve de Palautordera o Montseny.
- d. Els qui vulguin iniciar un estudi o una activitat a la VAT o hi cerquin una possible residència. Les consultes per internet solen ser freqüents.

EL CONVENI ENTRE ISVAT I LA DIPUTACIÓ/PARC NATURAL DEL MONTSENY PEL CONEIXEMENT DE LA VALL

A finals del 2023 hem firmat un conveni entre l'associació i la Diputació/Parc per promoure el coneixement i la millora de la Vall. Entre les accions previstes hi ha la col·laboració amb les escoles i instituts del territori per saber les característiques i el patrimoni de la Vall, la realització de xerrades i exposicions, la interrelació entre les webs, i la vinculació entre els vilatans i el Parc i Reserva de la Biosfera del Montseny.

PROJECTE VALL ALTA 2030

Estem preparant una enquesta qualitativa per realitzar els propers mesos sobre quina es la situació dels pobles de la vall i la seva perspectiva social i comunitària mirant el 2030. Entrevistarem a unes 150 persones dels tres municipis i a prop d'una quarantena d'entitats actives dels tres pobles, per tal de promoure una reflexió comunitària per elaborar una visió aproximada sobre les perspectives de la vall. Contem amb la col·laboració dels ajuntaments i d'un equip de voluntaris d'ISVAT.